

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 105/2018-18

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 13. marca 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] zastúpeného obchodnou spoločnosťou AZARIOVÁ & RUŽBAŠÁN Law firm s. r. o., Kmeťova 26, Košice, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Róbert Ružbašán, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 3 Co 93/2017-240 zo 7. novembra 2017 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako neprípustnú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. januára 2018 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva

na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) č. k. 3 Co 93/2017-240 zo 7. novembra 2017 (ďalej len „napadnutý rozsudok“). Sťažovateľ v prvom bode petitu sťažnosti síce namieta porušenie svojich základných práv napadnutým rozsudkom krajského súdu „*v spojení s rozhodnutím Okresného súdu Bardejov zo dňa 26.04.2017 pod sp. zn. 5C/255/2015 - 182*“, avšak z obsahu sťažnosti vyplýva, že napadnutým rozhodnutím je napadnutý rozsudok krajského súdu, ktorý sa navrhuje aj zrušiť v druhom bode petitu sťažnosti. Sťažovateľ zároveň označil za porušovateľa základných práv krajský súd, ktorý tiež navrhol zaviazat' na zaplatenie náhrady trov konania.

2. Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ sa žalobou zo 4. marca 2015 podanou na Okresnom súde Bardejov (ďalej len „okresný súd“) domáhal ochrany svojich porušených, resp. ohrozených osobnostných práv, práva na súkromie a rodinný život, do zásahu ktorých malo dôjsť konaním [REDAKOVANÉ] ako žalovaného. Žalovaný ako psychológ referátu poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Bardejov, pracoviska Svidník (ďalej len „ÚPSVaR Bardejov, pracovisko Svidník“) v čase, keď ÚPSVaR Bardejov, pracovisko Svidník vykonával funkciu kolízneho opatrovníka maloletej dcéry sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], v konaní o rozvod manželstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej na čas po rozvode vedenom na Okresnom súde Svidník, sp. zn. 2 P 32/2013, podal niekoľko písomných odborných vyjadrení, a to odborné stanovisko znalca – psychológa z 3. júna 2014, správu o kontrolnom psychologickom vyšetrení maloletej z 12. septembra 2014 a správu o kontrolnom psychologickom vyšetrení maloletej z 15. decembra 2014.

3. Uvedenými odbornými vyjadreniami podľa sťažovateľa „*došlo k zásahu do jeho práva na súkromie (konkrétne práva na rodinný život), ako aj práva na ľudskú dôstojnosť, vzhľadom k tomu, že žalovaný podal nepravdivé a neobjektívne vyjadrenia, bez objektívne zisteného stavu, bez vyžiadania stanoviska sťažovateľa a bez jeho osobnej účasti, a len na základe jednostranných tvrdení matky maloletej [REDAKOVANÉ] sa vyjadril tak, že si sťažovateľ vynucuje styk s dcérou násilím, konštatoval porušenie hlavných zásad*

psychohygieny dieťaťa pri styku s otcom, čím konštatoval, že stretnutia sťažovateľa s maloletou majú na psychický stav maloletej nepriaznivý vplyv“. Sťažovateľ tiež uviedol, že „... na základe týchto správ súd konajúci o rozvod manželstva na návrh matky maloletej hodnotil vzťah maloletej k sťažovateľovi ako jej otcovi negatívne, na základe čoho aj niekoľkokrát vydal predbežné opatrenie, ktorým oproti skôr vydaným predbežným opatreniam, obmedzil rodičovské práva sťažovateľa tak, že zúžil, resp. inak obmedzil jeho styk s maloletou dcérou. Na základe predmetných správ... ho začalo okolie maloletej posudzovať negatívne, ako rodiča, ktorý si «styk s dcérou vynucuje násilím...“.

4. Sťažovateľ v žalobe, ako aj v rámci súdneho konania poukazoval na to, že „vyššie uvedené správy vypracoval žalovaný bez toho, aby bol o to akokoľvek požiadany ÚPSVaR Bardejov, pracovisko Svidník, ako kolíznym opatrovníkom maloletej v konaní na Okresnom súde Svidník pod sp. zn. 2P/32/2013, s ktorým bol žalovaný v pracovnoprávnom vzťahu“, a tiež na to, že „vzhľadom na kolegiálne vzťahy žalovaného s otcom [REDAKOVANÉ] (matky maloletej dcéry sťažovateľa) [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], resp. vzhľadom na priateľské vzťahy s [REDAKOVANÉ] a jej rodinou, tak vypracoval na ich pokyn, s priamym úmyslom privodiť prospech matke [REDAKOVANÉ] v rámci prebiehajúceho súdneho konania o rozvod s prísl. a poškodiť sťažovateľovi vo výkone jeho rodičovských práv“.

5. Sťažovateľ v podanej žalobe žiadal, aby okresný súd uložil žalovanému povinnosť upustiť od podávania neobjektívnych a nepravdivých správ a tiež požadoval poskytnutie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch v sume 4 000 €. Dňa 27. marca 2017 zmenil petit žaloby tak, že okrem upustenia od predmetného konania a náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch požadoval od žalovaného aj ospravedlnenie v písomnej podobe. Zmenu žaloby okresný súd zamietol na pojednávaní 30. marca 2017 a ďalej konal o pôvodnej žalobe.

6. Okresný súd rozsudkom č. k. 5 C 255/2015-182 z 26. apríla 2017 žalobu sťažovateľa zamietol z dôvodu nedostatku pasívnej vecnej legitímácie žalovaného. Proti uvedenému rozsudku okresného súdu podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom krajský súd rozhodol napadnutým rozsudkom tak, že rozsudok okresného súdu potvrdil.

7. Sťažovateľ odôvodnil porušenie ním uvedených práv krajským súdom nevysporiadaním sa so všetkými relevantnými skutočnosťami v konaní zo strany krajského súdu, nepreskúmateľnosťou a svojvoľnosťou rozhodnutia krajského súdu, postupom v rozpore s § 191 Civilného sporového poriadku, porušením práva na rozhodnutie podľa relevantnej právnej normy, nesprávnym právnym posúdením veci, vnútornou rozpornosťou argumentácie rozhodnutia krajského súdu, odmietnutím vykonania dôkazov navrhnutých sťažovateľom a zamietnutím návrhu na zmenu žaloby.

8. Sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že proti napadnutému rozsudku krajského súdu podal 18. januára 2018 dovolanie, o ktorom ešte dovolací súd ku dňu podania sťažnosti nerozhodol. Zároveň poukázal na to, že *„o prípustnosti resp. neprípustnosti dovolania voči rozhodnutiu krajského súdu rozhoduje Najvyšší súd SR, a v záujme zachovania lehoty v zmysle ust. § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde, sťažovateľ voči predmetnému rozhodnutiu krajského súdu podáva sťažnosť v zmysle čl. 127 ods. 1 Ústavy SR za účelom vykonania nápravy posúdením a rozhodnutím veci zo strany Ústavného súdu Slovenskej republiky“*.

9. Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd vydal tento nález:

„1. Základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR a základné právo na spravodlivé konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (1950) rozhodnutím Krajského súdu Prešov zo dňa 07.11.2017 pod sp. zn. 3Co/93/2017 -240 v spojení s rozhodnutím Okresného súdu Bardejov zo dňa 26.04.2017 pod sp. zn. 5C/255/2015 - 182 bolo porušené.

2. Rozhodnutie Krajského súdu v Prešove zo dňa 07.11.2017 pod sp. zn. 3Co/93/2017 - 240 zrušuje a vec vracia Krajskému súdu v Prešove na ďalšie konanie.

3. Krajský súd v Prešove je povinný uhradiť sťažovateľovi trovy konania vo výške 390,50 € do 15 dní od doručenia tohto nálezu na účet jeho právneho zástupcu č. ú. v tvare IBAN: SK94 1100 0000 0029 1196 5099, vedený v Tatra banka, a.s.“

II.

10. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

11. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

12. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

13. Sťažovateľ v sťažnosti sám uviedol, že proti napadnutému rozsudku krajského súdu podal 18. januára 2018 dovolanie, o ktorom ešte dovolací súd ku dňu podania sťažnosti nerozhodol. Ústavný súd v súčinnosti s okresným súdom zistil, že sťažovateľ skutočne podal proti napadnutému rozsudku krajského súdu dovolanie, ktoré ešte nebolo postúpené Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) na rozhodnutie o ňom. Možno konštatovať, že ku dňu rozhodovania o sťažnosti ešte nebolo rozhodnuté o dovolaní sťažovateľa.

14. Z princípu subsidiarity ako jedného zo základných pojmových znakov právomoci ústavného súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že ochranu pred ústavným súdom nemožno využiť súčasne alebo pred inými prostriedkami nápravy, ktoré má sťažovateľ k dispozícii, ale že sťažnosť je prípustná iba vtedy, ak napriek vyčerpaniu všetkých prípustných právnych možností nápravy naďalej dochádza k porušovaniu základných práv alebo slobôd sťažovateľa (m. m. IV. ÚS 21/02).

15. Súčasťou doterajšej judikatúry ústavného súdu je aj právny názor, podľa ktorého vyčerpanie všetkých opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných právnych predpisov, neznamená samotné podanie oprávnenou osobou, ale až rozhodnutie o ňom príslušným orgánom (IV. ÚS 177/05).

16. Zistená skutočnosť podania dovolania proti napadnutému rozsudku krajského súdu sťažovateľom vzhľadom na princíp subsidiarity vyplývajúci z čl. 127 ods. 1 ústavy vylučuje právomoc ústavného súdu meritórne konať a rozhodovať o uplatnených námietkach porušenia označených práv, ak je zrejmé, že sťažovateľ podal dovolanie, pričom v čase rozhodovania ústavného súdu nie je dovolacie konanie skončené. Sťažnosť musela byť preto odmietnutá pre jej predčasnosť, pretože o ochrane označených práv, ktorých porušenie namieta, bude vo vzťahu ku krajskému súdu rozhodovať najvyšší súd ako súd dovolací.

17. Súbežné podanie dovolania a sťažnosti na ústavnom súde navodzuje situáciu, keď uvedený princíp subsidiarity síce vylučuje právomoc ústavného súdu, ale iba v čase do rozhodnutia najvyššieho súdu o dovolaní. Tejto situácii zodpovedá aplikácia § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého je sťažnosť neprípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje...

18. Ústavný súd preto zaujal názor (podobne napr. I. ÚS 169/09, I. ÚS 237/09, I. ÚS 358/09), že v prípade podania mimoriadneho opravného prostriedku (dovolania) a súbežne podanej sťažnosti na ústavnom súde je sťažnosť považovaná za prípustnú až po rozhodnutí o dovolaní.

19. Ústavný súd sa však v daných okolnostiach musel zaoberať aj úvahou, aké dôsledky bude mať pre sťažovateľa prípadné posúdenie jeho dovolania najvyšším súdom ako dovolania neprípustného. Pre tento prípad ústavný súd majúc na zreteli účel základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy konštatuje, že v prípade procesného rozhodnutia najvyššieho súdu o dovolaní bude sťažovateľovi lehota na podanie sťažnosti ústavnému súdu považovaná za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu krajského súdu.

20. A contrario potom platí, že v prípade vecného posúdenia a rozhodnutia najvyšším súdom o dovolaní bude mať sťažovateľ k dispozícii už iba podanie sťažnosti ústavnému súdu týkajúcej sa tohto rozhodnutia za obvyklých podmienok.

21. Vzhľadom na tieto skutočnosti sa ústavný súd podanou sťažnosťou meritórne nezaoberal, ale podľa zásady ratio temporis ju odmietol ako neprípustnú pre predčasnosť podľa § 53 ods. 1 v spojení s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. marca 2018